

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI DÖVLƏT STATİSTİKA
KOMİTƏSİ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT TƏSNİFATI**

**BİNA VƏ QURĞULARIN FUNKSIONAL TƏYİNAT
ÜZRƏ STATİSTİK**

TƏSNİFATI

AZT013-2002

Rəsmi nəşr

BAKI-2002

Azərbaycan Respublikası
Standartlaşdırma, Metrologiya və
Patent üzrə Dövlət Agentliyində
təsdiq edilmişdir

Əmr № 01

"16" iyul 2002-ci il

Azərbaycan Respublikası Dövlət
Statistika Komitəsinin **29 may**
2002-ci il tarixli kollegiya qərarı
ilə təsdiq edilmişdir

BİNA VƏ QURĞULARIN FUNKSIONAL TƏYİNAT ÜZRƏ STATİSTİK

TƏSNİFATI

Bu təsnifat Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Agentliyinin icazəsi olmadan rəsmi nəşr kimi tam və ya qismən yenidən çap oluna, çoxaldıla və ya yayıla bilməz

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyi,
Dövlət Tikinti və Arxitektura Komitəsi,
Milli Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutu və
"Azərenerjetikintiquraşdırma" səhmdar cəmiyyəti ilə

razılaşıdırılmışdır

Təsnifat A.M.Vəliyevin rəhbərliyi ilə

A.H.Mansurov, F.H.Hacıyev və Q.F.Əliyev tərəfindən işlənilib hazırlanmışdır.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT
TƏSNİFATI

**Bina və qurğuların funksional təyinat üzrə
statistik təsnifatı**

AZT013-2002

**Statistical Classification by functional determination
of building and constructions**

Tətbiq edilmə tarixi 2002-08-01

1. GİRİŞ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən hazırlanmış "Bina və qurğuların funksional təyinat üzrə statistik təsnifat"ı, "1998-2002-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının dövlət statistika sistemində islahatların aparılmasına dair Dövlət Proqramı" və Tacis çərçivəsində "Statistik təsnifatlar" layihəsinə uyğun olaraq işlənilib hazırlanmışdır. Təsnifat strukturca iki mühüm hissəyə bölünür:

- **Binalar**
- **Mülkü inşaat işləri**

Birinci bölmədə binalar öz növbəsində iki yarım qrupa ayrılır. Bunlar yaşayış və qeyri-yaşayış binaları yarım qruplarıdır. Hər bir yarım qrup ayrı - ayrılıqda ibtidai qruplar əsasında formalaşan kiçik qruplardan ibarətdir. İkinci bölmədə isə mülkü inşaat işləri dörd yarım qrupa ayrılır. Bunlar nəqliyyat infrastrukturunu, boru kəmərləri, rabitə və elektrik kəmərləri, sənaye üçün kompleks tikintilər və digər mülkü inşaat işləri yarım qruplarıdır. Ümumilikdə təsnifat 4 rəqəmli ibtidai qruplardan ibarətdir.

"Bina və qurğuların funksional təyinat üzrə statistik təsnifatı"nda struktur bölmələrindən sonra tikinti sahəsində tez-tez istifadə olunan terminlərin izahları verilmişdir.

"Bina və qurğuların funksional təyinat üzrə statistik təsnifatı" Avropa Birliyinin statistika idarəsi tərəfindən qəbul edilən "Tikinti təsnifatı"(CC) əsasında işlənilib hazırlanmışdır.

Təsnifat əsasən Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin müvafiq şöbələri və tikinti-quraşdırma işləri ilə məşğul olan müəssisə və təşkilatların xidməti istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

1**BİNALAR****11****Yaşayış binaları**

111	Bir mənzilli binalar
	1110 Bir mənzilli binalar
112	İki və daha çox mənzilli binalar
	1121 İki mənzilli binalar
	1122 Üç və daha çox mənzilli binalar
113	Əhali üçün daimi yaşayış yerləri
	1130 Əhali üçün daimi yaşayış yerləri

12**Qeyri - yaşayış binaları**

121	Mehmanxana və oxşar binalar
	1211 Mehmanxana binaları
	1212 Digər qısamüddətli kirayə binaları
122	Ofis binaları
	1220 Ofis binaları
123	Topdan və pərakəndə satış ticarət binaları
	1230 Topdan və pərakəndə satış ticarət binaları
124	Nəqliyyat və kommunikasiya binaları
	1241 Kommunikasiya binaları, dayanacaq, terminallar və ictimai binalar
	1242 Qaraj binaları
125	Sənaye binaları və anbarlar
	1251 Sənaye binaları
	1252 Çənlər və anbarlar
126	İctimai əyləncə, təhsil, xəstəxana və sosial təminat binaları
	1261 İctimai əyləncə binaları
	1262 Muzey və kitabxana binaları
	1263 Məktəb, universitet və elmi - tədqiqat binaları
	1264 Xəstəxana və sosial təminat binaları
	1265 İdman zalları
127	Digər qeyri - yaşayış binaları
	1271 Qeyri - yaşayış kənd təsərrüfatı binaları
	1272 Dini fəaliyyət və allaha sitayiş üçün istifadə edilən binalar
	1273 Tarixi və ya qorunan abidə binaları
	1274 Heç bir yerdə təsnifləşdirilməyən digər binalar

2		MÜLKÜ İNŞAAT İŞLƏRİ
21		Nəqliyyat infrastrukturunu
	211	Prospektlər, küçələr və yollar
		2111 Prospektlər
		2112 Küçə və yollar
	212	Dəmir yolları
		2121 Uzun məsafəli dəmir yolları
		2122 Şəhər dəmir yolları
	213	Aerodromlarda enmə - qalxma zolaqları
		2130 Aerodromlarda enmə - qalxma zolaqları
	214	Körpülər, yeraltı yollar, tunellər və metrolar
		2141 Körpülər və yeraltı yollar
		2142 Tunellər və metrolar
	215	Limanlar, su yolları, bənd (sədd) və digər su - boru stansiyaları
		2151 Limanlar və gəmi kanalları
		2152 Bəndlər (səddlər)
		2153 Su - boruları, suvarma və şümləmə stansiyaları
22		<i>Boru kəmərləri, rabitə və elektrik kəmərləri</i>
	221	Uzun məsafəli boru kəmərləri, rabitə və elektrik kəmərləri
		2211 Uzun məsafəli neft və qaz boru-kəmərləri
		2212 Uzun məsafəli su boru-kəmərləri
		2213 Uzun məsafəli telekommunikasiya xətləri
		2214 Uzun məsafəli elektrik xətləri
	222	Yerli boru-kəmərlər və kabelləri ¹
		2221 Yerli qaz xətləri
		2222 Yerli su boru-kəmərləri
		2223 Yerli çirkli su boru-kəmərləri
		2224 Yerli elektrik və telekommunikasiya kabelləri
23		<i>Sənaye üçün kompleks tikililər</i>
	230	Sənaye üçün kompleks tikililər
		2301 Dağ-mədən sənayesi üçün tikililər
		2302 Elektrik stansiyalarının tikintisi
		2303 Kimyəvi zavodların tikintisi
		2304 Heç bir yerdə təsnifləşdirilməyən ağır sənaye zavodları
24		Digər mülkü inşaat işləri
	241	İdman və əyləncə tikililəri
		2411 İdman meydançaları
		2412 Digər idman və əyləncə tikililəri
	242	Heç bir yerdə təsnifləşdirilməyən digər mülkü inşaat işləri ²
		2420 Heç bir yerdə təsnifləşdirilməyən digər mülkü inşaat işləri

¹ Bu bölməyə həmçinin istilik boru kəmərləri də aid edilir.

² Bu bölməyə qazanxanalar, elektrik yarım stansiyaları da daxildir.

TİKİNTİ SAHƏSİNDƏ TEZ-TEZ İSTİFADƏ OLUNAN TERMİNLƏRİN İZAHLARI

Müqavilə bağlayan

Tikinti layihəsinin tərtib olunması və ya həmin layihələrin həyata keçirilməsi üzrə sifarişçi ilə müqavilə bağlamağa müvafiq surətdə icazəsi (lisenziyası) olan istənilən hüquqi və ya fiziki şəxs.

Sifarişçi

Mülkiyyət formasından asılı olmayaraq inşa olunacaq bina və qurğunun layihəsinin tərtib olunmasını və ya tikintisinin aparılmasını maliyyələşdirən istənilən hüquqi və ya fiziki şəxs.

Layihəyə nəzarət edən

Tikinti yerində, tikintinin plana və müqaviləyə uyğun tikilməsinə məsuliyyətli hüquqi və ya fiziki şəxs.

Plan tərtib edən mühəndis

Tikintinin qəbul edilməsi ilə bağlı, texniki sənədlər əsasında işin inkişafını keyfiyyət və dəyər baxımından qiymətləndirməyə məsuliyyətli peşəkar şəxs.

Standart əməliyyatlar

Strukturda olan funksiyalar və material komponentləri üzrə müəyyən edilən struktur komponentlərinin təchizatı. Nümunələrə daxildir:

- divarın 50 m²-nin 20 sm qalınlığında yarım şlaqbeton kərpiclərlə hörülməsi;
- sahəsi 60 m² olan ənənəvi taxtapuşun dəmir təbəqəsinin ehtiyatı və vəziyyəti;
- 200 litr həcmli, izolə edilmiş elektrik su qızdırıcı çənin quraşdırılması.

Tikinti

Bina və qurğuların tikinti materialları və ya komponentlərindən inşa edilməsi və ya quraşdırılması üzrə görülən işlər. Bina və qurğuların

funksional təyinat üzrə statistik təsnifatı belə strukturları iki yerə bölür: binalar və mülkü inşaat işləri.

Bina

Bina daimi və müvəqqəti yaşayış, iş, əyləncə, mal və digər məhsulların yerləşdirilməsi üçün istifadə edilən obyektidir.

Mülkü inşaat strukturları

Binalardan başqa bütün digər strukturlar: dəmiryolları, avtomobil yolları, aeroport enmə-qalxma zolaqları, tunellər, körpülər, kanallar, elektrik ötürücü sistemləri kimi infrastruktur işləri və s.

Yaşayış binası

Yaşayış məqsədləri üçün nəzərdə tutulan seçilmiş binalardır; əgər mənzil üçün yararlı sahə 50% - dən artıq olarsa və ya obyekt mənzil kimi istifadə etmək üçün tikilibsə, bu yaşayış binası sayılır.

Bu tərif bina və qurğuların funksional təyinat üzrə təsnifatının giriş hissəsində təklif edilmişdir.

Qeyri – yaşayış binası

Qeyri-yaşayış məqsədləri üçün seçilmiş və ya nəzərdə tutulmuş binalardır; əgər qeyri yaşayış sahəsi üçün yararlı sahə 50%-dən artıq olarsa və ya obyekt qeyri - yaşayış binası kimi istifadə etmək üçün tikilibsə, bu qeyri yaşayış binası sayılır.

Mənzil

Mənzil insan həyatının təhlükəsizliyini təmin edən tikinti, sanitariya və qəbul olunmuş digər texniki norma və qaydalara cavab verən daimi yaşayış üçün nəzərdə tutulmuş otaq və ya ayrıca yaşayış sahəsidir. Mənzil bina daxilinə və ya küçəyə açılan çıxışa malik ola bilər. Tikilən, düzəldilən və çevrilən otaqlar mənzilin bir hissəsi sayılır.

Otaq

Döşəmədən tavana və ya çardağa arakəsmə divarlarla formalaşan mənzil tərkibindəki sahə. Bu sahə kifayət qədər geniş olmalıdır. Yeniyetmələr otağının sahəsi 8m²-dən kiçik, hündürlüyü 2.5 m-dən az olmamalıdır. Bu kateqoriyaya normal yataq otaqları, qonaq otaqları, yemək otaqları, çardaq

otaqları, mətbəxlər və digər otaqlar daxildir. "Künc mətbəxləri", dəhlizlər, şüşəbəndlər və hamam otaqları "otaq" kimi sayılmır.

Yararlı sahə

Bu zirzəmiləri və yaşayış üçün yararsız çardaqları saymadan, xarici divarlar tərkibində ölçülən bütün komunal sahələrdir.

Yaşayış üçün yararlı sahə

Yaşayış üçün yararlı sahə dedikdə zirzəmiləri, çardaqları, açıq balkonlar və qarajları çıxmaq şərtilə, mətbəx, hamam, dəhlizlər, piləkənlər də daxil olmaqla, çoxmənzilli evlərin ümumi sahəsi başa düşülür.

Bu izah 1978-ci ilin fevral ayında Avropa İqtisadi Komissiyasının Direktorlar Şurasının müşavirəsində təklif edilmişdir (78/166/AİK). Bu mənaca yararlı sahə ilə eynidir.

Yaşayış sahəsi

Tavanının hündürlüyü ən azı 2.5 m, müəyyən olunmuş ölçülərdə azı 8 m² sahəsi olan otaqlar da daxil olan ümumi sahə yaşayış sahəsi adlanır. Buraya həmçinin hamam otaqları, adi mətbəxdən seçilməyən, lakin təxminən 4 m²-dək sahəsi olan dəhlizlər, şüşəbəndlər və s. daxildir.